

VERSLAG van de excursie der N.B.V. naar Gouda en omgeving op 5—8 Augustus 1940.

De zomerexcursie van 1940 is wel enigszins anders verlopen dan oorspronkelijk beraamd was. We dachten naar het Friese watergebied te gaan, waar de bestuurders van „It Fryske Gea” ons zouden brengen naar hun water- en moerasparadijzen. Maar de motorboten, die ons in een geschikt tempo rond hadden moeten brengen, waren niet beschikbaar. En zo leek het beter, dit bezoek aan Friesland uit te stellen tot later.

Nu had Gouda al lang op de nominatie gestaan als excursie-centrum. Daar in de buurt moest nodig eens „gehokt” worden. Maar steeds weer was bij het opmaken van een definitief plan aan een andere streek de voorkeur gegeven. Thans was de centrale ligging van Gouda ten opzichte van de woonplaatsen der geregelde excursiedeelnemers een voordeel: enkelen konden zelfs thuis overnachten en heen en weer reizen naar Gouda. De andere excursionnisten vonden een goed onderkomen in Hotel Central en dépendances. Zo kwamen we in totaal op 16 deelnemers aan deze excursie, nl. BREMEKAMP, DOCTERS VAN LEEUWEN, HEIMANS, DE JONGH, KLOOS, VAN DER KLOOT, KRUSEMAN, LAM, DE LEEUW, PRINS, SCHEYGROND, SLOFF, VAN SOEST, VLIAGER, WACHTER en WEEVERS.

Geïnventariseerd werden 58 kwartierhokken. De eerste daarvan, N 4. 63. 34 kwam reeds op 15 Juli aan de beurt, toen KLOOS en SCHEYGROND bij de voorbereiding van logies e.d. er nog even op uitgetrokken waren.

Maandag 5 Augustus was de verzameldag. WEEVERS had 's morgens gelegenheid op de heenreis langs de Holl. IJssel de hokjes P 4. 31. 34 en 41 op te nemen; DE JONGH en SLOFF konden 's middags de Broekpolder bezoeken, wat inventarisatie opleverde voor P 4. 12. 31, 32 en 33. HEIMANS, KLOOS, WACHTER en WEEVERS gingen er ook nog even op uit en maakten een lijst op voor P 4. 12. 43.

Dinsdag 6 Augustus was het hele gezelschap van de partij voor een voet-tocht door de Reeuwijkse- en Sluipwijkse plassen. Men hoort in dat waterland wel te varen, maar dank zij de bestaande paden kregen we zo waarschijnlijk meer planten te zien, dan van een boot uit mogelijk was geweest. Gezamenlijk inventariseerden we daarbij P 4. 12. 41, 42, 24, 22 en 13. 11 tot de oostrand van het plasengebied. BREMEKAMP, DOCTERS VAN LEEUWEN, HEIMANS, KLOOS, VAN DER KLOOT, LAM, DE LEEUW, PRINS, SCHEYGROND en WACHTER gingen door Sluipwijk terug naar Gouda en namen onderweg in N 4. 63. 33, 62. 44, P 4. 12. 21 en 23 op; DE JONGH, KRUSEMAN, LAM, SLOFF, VAN SOEST, VLIAGER en WEEVERS namen een noordelijker route en hokten in N 4. 63. 33, 31 en 62. 42. Tijdens deze excursie maakten KRUSEMAN en VLIAGER bovendien sociologische opnamen in P 4. 12. 22; 13. 11 en in N 4. 63. 33.

Woensdag 7 Augustus was een dag van gesplitste excursies. PRINS, SLOFF en WEEVERS gingen per fiets naar Stolwijk en kwamen terug over Haastrecht, waarbij ze achtereenvolgens inventarisaties maakten in P 4. 23. 32, 14, 23, 21 en 12. Onder geleide van SCHEYGROND bezochten KLOOS, VAN DER KLOOT, DE LEEUW en SCHEYGROND de Veerstalblok-boezem in P 4. 22. 21, wat een sociologische opname van het Molinietum uit de boezem en een uitvoerige floristische inventarisatie van het hele kwartierhok opleverde. Een groep wandelaars, bestaande uit KRUSEMAN, VLIAGER en WACHTER inventariseerde P 4. 13. 31, 32, 33 en 34 in het Land van Steyn.

's Middags gingen we er weer in andere formatie op uit. KLOOS, VLIAGER en WACHTER bekeken de spoordijk in P 4. 12. 32 en 31, waar nogal wat adventieven te vinden waren en een moerasje langs de lijn. Een fietsgroep, bestaande uit BREMEKAMP, DE JONGH en SLOFF, bezocht de Beyerse polder en de polder Achterbroek, wat inventarisaties opleverde van P 4. 23. 13; 22. 24, 41 en 32. 12 en 11. Een tweede fietsgroep, gevormd door VAN DER KLOOT, KRUSEMAN, PRINS en WEEVERS nam de Tiendweg achter Gouderak om en inventariseerde in P 4. 22. 22, 23, 14, 32, 31 en 33. Gezamenlijk werd door beide fietsgroepen de terugtocht aanvaard langs de IJseldijk, waarbij nog in P 4. 21 44 en 42 werd genoteerd.

Donderdag 8 Augustus was de dag, bestemd voor de polders Wellepoort en Perkauw. KRUSEMAN, SLOFF, VLIAGER en WEEVERS reden

vooruit en hokten eerst langs de IJssel P 4. 22. 12, 13 en 31. BREMEKAMP, DE JONGH, KLOOS en SCHEYGROND kwamen achterna en gezamenlijk ging het dan naar Wellepoort. Hier werd P 4. 32. 14 gehokt, waarbij speciaal het blauwgrasland bij de kooi daarin, eigendom van het „Zuid-Hollandsch Landschap” werd bekeken. Jammer genoeg is dit Molinietum lelijk aan het verdrogen. Vroeger moet daar *Anagallis tenella* gegroeid hebben. Nu was daar geen sprake meer van. *Gentiana Pneumonanthe* was er al lelijk in degradatie. Onder geleide van den kooiker konden we, niettegenstaande het jachtseizoen al in aantocht was, de eendenkooi zelf — in P 4. 32. 13 gelegen — ook inventariseren. Dan reden we via Berkenwoude terug, onderweg in twee groepen P 4. 32. 24. 22; 33. 11 en 23. 33 noterend.

Na de middag gingen KRUSEMAN en Vlieger nog naar de IJssel. Sociologische opnamen konden gemaakt worden in P 4. 22. 12, 14, 31 en in 31. 22, terwijl het laatste vakje ook floristisch werd opgenomen. Dat leverde een paar zeer belangwekkende planten op: *Elatine Hydropiper* en *Limosella aquatica*. DE JONGH, KLOOS en SLOFF gingen van Gouda uit noordwaarts langs de Waterdijk door P 4. 12. 32, 14, 13, 11 naar Waddinxveen. Onderweg werd de spoorlijn en de nieuwe autobaan den Haag—Utrecht gekruist, die beide adventieven opleverden. In Waddinxveen nam DE JONGH afscheid; KLOOS en SLOFF reden terug lang de Gouwe en de ringvaart van de Zuidplaspolder, waar ze P 4. 11. 22 en 24 opnamen.

En daarmee was dan de excursie weer ten einde. Profiterend van het zeer gunstige weer hebben we met een deelnemer-getal, dat tussen 6 en 16 varieerde opgenomen 58 kwartierhokken, gelegen in 11 uurhokken, te weten:

- N 4. 62. 42 en 44;
- N 4. 63. 31, 33 en 34;
- P 4. 11. 22, 24 en 44;
- P 4. 12. 11, 13, 14, 21, 22, 23, 24, 31, 32, 33, 41, 42 en 43;
- P 4. 13. 11, 31, 32, 33, 34;
- P 4. 21. 21, 22, 42, 44;
- P 4. 22. 12, 13, 14, 21, 22, 23, 24, 31, 32, 33 en 41;
- P 4. 23. 12, 13, 14, 21, 23, 32 en 33;
- P 4. 31. 22, 34 en 41;
- P 4. 32. 11, 12, 13, 14, 22 en 24;
- P 4. 33. 11.

In deze 58 kwartierhokken zijn door ons gevonden 451 vormen van phanerogamen en vaatkryptogamen, hieronder vermeld.

Acer campestre P 4. 32. 13; *A. Pseudo-platanus* P 4. 12. 43, 22. 13, 31, 23. 12; *Achillea millefolium* 4 × in N 4, 35 × in P 4; *A. millef.* in afwijkende vorm P 4. 12. 13 (d.i. op berm van nieuwe straatweg) in herb. Kloos; *A. Ptarmica* 3 × in N 4, 17 × in P 4; *Acorus Calamus* 4 × in N 4, 32 × in P 4; *Aegopodium Podagraria* 3 × in N 4, 15 × in P 4; *Aethusa Cynapium* P 4. 12. 41; *Agrimonia Eupatoria* P 4. 13. 33 en 34, d.i. langs de IJssel; *Agrostis alba* = *A. stolonifera* 2 × in N 4, 24 × in P 4; *A. canina* N 4. 63. 31, 34, P 4. 12. 22, 32, 22. 14, 21, 32, 32. 14; *A. vulgaris* = *A. tenuis* 2 × in N 4, 18 × in P 4; *Aira caespitosa* = *Deschampsia caespitosa* N 4. 63. 33, P 4. 12. 22, 24, 31, 13. 11, 31, 32, 22. 13, 21, 22, 32, 32. 13, 24; *Alchemilla vulgaris* ssp. *acutangula*? P 4. 12. 22, 23, 13. 11 in herb. van Soest en Kloos; *Alisma Plantago* 3 × in N 4, 41 × in P 4; *Allium vineale* P 4. 12. 22; *Alnus glutinosa* 4 × in N 4, 28 × in P 4; *A. incana* P 4. 32. 13, d.i. in eendenkooi Wellepoort; *Alopecurus agrestis* = *A. myosuroides* P 4. 12. 21, 32; *A. fulvus* N 4. 63. 34; *A. geniculatus* P 4. 12. 14, 21, 23. 33; *A. pratensis* P 4. 12. 22, 31, 13. 34, 21. 44; *Amarantus Blitum* = *A. lividum* N 4. 63. 33, P 4. 12. 21, 13. 31, in herb. de Jongh; *Ambrosia artemisiaefolia* P 4. 12. 41; *Angelica sylvestris* 5 × in N 4, 43 × in P 4; *Anthemis arvensis* P 4. 12. 13, 13. 32, *A. Cotula* P 4. 31. 22 in herb. Vlieger; *Anthoxanthum odoratum* 2 × in N 4, 12 × in P 4; *Anthriscus sylvestris* 3 × in N 4, 39 × in P 4; *Apera Spica-venti* P 4. 12. 42; *Arrhenatherum elatius* 34 × in P 4; *Artemisia vulgaris* 1 × in N 4, 19 × in P 4; *Asplenium Ruta-muraria* P 4. 12. 43, 22. 31; *Atriplex latifolium* = *A. hastatum* 3 × in N 4, 33 × in P 4; *A. patulum* 2 × in N 4, 14 × in P 4; *Avena fatua* P 4. 12. 32, 43, 13, 31; *A. f. hybrida* P 4. 12. 32 in herb. N.B.V. leg. Kloos; *A. flavescens* P 4. 12. 21, 43; *A. praecox* = *Aira praecox* P 4. 12. 32; *A. sativa* N 4. 62. 42, P 4. 12. 21, 23, 41, 42, 43, 13, 11, 31, 33. 11; *Azolla caroliniana* N 4. 62. 42, P 4. 23. 14, 23, 32 in herb. de Jongh; *A. filiculoides* P 4. 22. 21.

Barbarea vulgaris P 4. 12. 31; *Batrachium divaricatum* = *Ranunculus circinatus* N 4. 63. 34, P 4. 13. 11, 32. 22; *Bellis perennis* 4 × in N 4, 41 × in P 4; *Berula angustifolia* = *Sium erectum* 3 × in N 4, 33 × in P 4; *Beta vulgaris* P 4. 13. 31; *Betula spec.* P 4. 12. 22, 22. 21; *Bidens cernuus* 4 × in N 4, 23 × in P 4; *Bidens connatus* 4 × in N 4, 29 × in P 4 (De vondst van planten op de balkvloten in de Gouwe bezuiden Waddinxveen geeft een aannemelijke verklaring over de wijze, waarop deze, oorspronkelijk Noord-Amerikaanse soort, zich over afstanden laat verplaatsen. Ook de eerst bekende vindplaats bij Dordrecht was van een dergelijke standplaats!) in herb. van Soest en Vlieger; *B. tripartitus* 5 × in N 4,

40 × in P 4; *Borago officinalis* N 4. 62. 44; *Brassica Napus* P 4. 12. 31, 23. 14, 23; *B. nigra* P 4. 31. 22; *B. oleracea* P 4. 12. 32, 22. 33, 32. 14, 22, 33. 11; *B. Rapa* P 4. 12. 22, 31, 43, 22. 13, 31, 33. 11; *Briza media* P 4. 12. 21, 22. 21, 33; *Bromus arvensis* P 4. 12. 32, in herb. Vlieger; *B. mollis* 3 × in N 4, 26 × in PP 4; *B. racemosus* P 4. 22. 13; *B. sterilis* P 4. 12. 31, 43, 23. 32; *B. tectorum* P 4. 12. 31, 32; *Butomus umbellatus* 4 × in N 4, 33 × in P 4.

Calamagrostis lanceolata N 4. 63. 31, P 4. 12. 21, 22, 23, 31, 13. 32, 34, 22. 21, 23, 41, 32. 11, 13, 14; *Calendula officinalis* P 4, 12. 21; *Caltha palustris* N 4. 62. 42, 44, 63. 31, P 4. 12. 11, 21, 22. 23, 31, 13. 11, 32, 22. 21, 23. 13, 32; *Campanula rapunculoides* P 4. 12. 41; *Capsella Bursa-pastoris* 5 × in N 4, 47 × in P 4; *Cardamine pratensis* N 4. 63. 31, 33, 34; P 4. 12. 13, 21, 22, 31, 33, 43, 13. 32, 22. 31, 23. 32; *C. silvatica* P 4. 12. 22, 32. 13; *Carduus crispus* 27 × in P 4; *Carex acuta* = *C. gracilis* P 4. 12. 31, 13. 31, *C. acutiformis* P 4. 12. 24; *C. arenaria* P 4. 12. 32; *C. canescens* N 4. 63. 33; *C. disticha* P 4. 12. 21, 13. 31; *C. echinata* N 4. 63. 31, P 4. 22. 21; *C. flava* ssp *Oederi* P 4. 22. 14; *C. hirta* N 4. 63. 31, 34, P 4. 12. 24, 31, 42, 43, 22. 24, 31, 23. 13, 32; *C. nemorosa* P 4. 11. 24, 22. 31; *C. panicea* N 4. 63. 31, P 4. 12. 21, 22. 21, 32, 33. 32. 14; *C. paniculata* N 4. 63. 31, 33, P 4. 12. 11, 13, 31, 13. 11, 22. 14, 21, 31, 41, 32. 11, 14, 22; *C. Pseudo-cyperus* P 4. 12. 31, 33, 13. 11, 31, 21. 44, 22. 21, 32. 11; *C. riparia* N 4. 62. 44, 63. 34, P 4. 11. 24, 12. 22, 24, 31, 13. 31, 32, 34, 22. 13, 23, 32. 14; *C. rostrata* = *C. inflata* N 4. 63. 34, *C. vesicaria* P 4. 12. 31; *C. vulgaris* = *C. fusca* N 4. 63. 31, P 4. 12. 22, 13. 31, 22. 14, 31, 32, 33, 32. 14; *Carum Carvi* P 4. 12. 32; *Catabrosa aquatica* N 4. 63. 34, P 4. 12. 33; *Centaurea decipiens* P 4. 12. 22 in herb. van Soest; *C. Jacea* 3 × in N 4, 31 × in P 4; *C. nigra* N 4. 63. 31, 33, P 4. 12. 22 in herb. van Soest; tussenvorm *C. nigra-decipiens* N 4. 63. 33, P 4. 13. 11 in herb. van Soest; tussenvorm *C. nigra-microptilon* P 4. 12. 22 in herb. van Soest; *Cerastium semidecandrum* P 4. 12. 31, 13. 11; *C. triviale* = *C. caespitosum* 5 × in N 4, 47 × in P 4; *Ceratophyllum demersum* 3 × in N 4, 20 × in P 4; *Chelidonium majus* P 4. 23. 12, 32. 12, 33. 11; *Chelidonium album* 4 × in N 4, 32 × in P 4; *Ch. ficifolium* = *Ch. serotinum* P 4. 12. 22, 23, 13, 31, 22. 12, 31. 22; *Ch. glaucum* P 4. 12. 21, 43, 31. 22; *Ch. polyspermum* N 4. 62. 44, 63. 33, P 4. 12. 14, 22, 41, 42, 43, 13. 11, 32, 21. 44, 22. 31, 32, 33, 23. 12, 32; *Ch. rubrum* N 4. 63. 31, P 4. 12. 14, 21, 22, 32, 41, 42, 43, 13. 31, 21. 44, 22. 21, 31. 34; *Chrysanthemum inodorum* = *Matricaria inodora* P 4. 12. 32, 33, 42, 43, 13. 32, 21. 44, 22. 12, 33, 23. 12, 14, 32, 31. 34. 41; *Chr. Leucanthemum* N 4. 63. 31, 34, P 4. 13. 11, 23. 14; *Cichorium Intybus*

P 4. 12. 21, 13. 11; *Cicuta virosa* N 4. 62. 42, 44, 63. 31, 33, 34, P 4. 12. 22, 13. 11; *Cirsium anglicum* = *C. dissectum* P 4. 22. 14, 21, 31, 32, 33, 32. 14, in herb. de Jongh; *C. arvense* 2 × in N 4 (in 63. 34 ook witbloemig!), 36 × in P 4; *C. lanceolatum* 16 × in P 4; *C. palustre* 4 × in N 4, 33 × in P 4; *Comarum palustre* 2 × in N 4, 18 × in P 4; *Convolvulus arvensis* N 4. 62. 44, P 4. 12. 32, 13. 34, 22. 12; *C. sepium* = *Calystegia sepium* 4 × in N 4 (in 62. 44 ook ex. met rose bloemen), 38 × in P 4; *Corispermum hyssopifolium* P 4. 12. 31, 32 (d.i. langs de spoordijk!), in herb. Vlieger; *Corynephorus canescens* P 4. 12. 31, 32 (langs spoordijk, v.m.l. met zand aangevoerd!); *Crataegus monogyna* P 4. 12. 22, 24, 31, 13. 11, 32, 22. 21, 23. 23; *Crepis biennis* P 4. 12. 32, 13. 32. 34, 21. 22, 23. 12, 31. 41; *C. virens* = *C. capillaris* 1 × in N 4, 23 × in P 4; *Cynosurus cristatus* N 4. 62. 42, 63. 33, P 4. 12. 21, 22, 24, 22. 14, 33, 41. *Dactylis glomerata* 3 × in N 4, 49 × in P 4; *Daucus Carota* P 4. 11, 44, 12. 32, 13. 33, 34, 22. 41; *Diplotaxis muralis* P 4. 22. 22; *D. tenuifolia* P 4. 12. 14, 31, 32; *Drosera rotundifolia* P 4. 22. 14, 21, 32, 33.

Elatine Hydropiper P 4. 31. 22 d.i. aan de IJssel, in herb. Kloos; *Elodea canadensis* N 4. 62. 42, 63. 31, 33, 34, P 4. 12. 23, 43, 13. 11, 32, 22. 22, 24, 41, 23. 13, 21, 23, 32. 12, 22; *Epilobium angustifolium* N 4. 63. 33, 34, P 4. 12. 22, 22. 24, 32. 13; *E. hirsutum* 2 × in N 4, 22 × in P 4; *E. montanum* N 4. 62. 44, P 4. 12. 41, *E. palustre* P 4. 12. 13, 31, 13. 11, 31, 32, 21. 44, 22. 14, 21, 22, 24, 23. 13, 23, 32, 32. 22; *E. parviflorum* 3 × in N 4, 18 × in P 4; *E. virgatum* = *E. obscurum* N 4. 62. 44, P 4. 12. 22, 24, 31, 13. 11; *Epipactis palustris* P 4. 22. 21, herb. de Jongh; *Equisetum arvense* 1 × in N 4, 30 × in P 4; *E. limosum* N 4. 63. 31, P 4. 12. 11, 13, 31, 43, 21. 44. 22. 31, 23. 13, 32; *E. palustre* 3 × in N 4, 22 × in P 4; *Erigeron canadensis* P 4. 11. 24, 44, 12. 13, 31, 32, 33, 41, 13. 32, 21. 21, 22. 22, 23. 32, 31. 34, 41, 32. 11; *Eriophorum polystachyum* = *E. angustifolium* P 4. 13. 32, 22. 14, 21, 33, 23. 32, 32. 14; *Erodium cicutarium* P 4. 12. 31, 32; *Erucastrum Pollichii* = *E. gallicum* P 4. 12. 31; *Erysimum cheiranthoides* N 4. 63. 31, 33. P 4. 11. 44, 12. 14, 24, 31, 41, 43, 13. 11, 34, 21. 22, 23. 32; *Eupatorium cannabinum* N 4. 62. 44, 63. 31, 33, P 4. 12. 21, 22, 24, 31, 13. 11, 22. 14, 21, 31, 23. 14, 21, 32. 14; *Euphorbia Peplus* N 4. 62. 44, P 4. 12. 32, 42, 43, 13. 33, 21, 42, 22. 31, 23, 33; *Eu. virgata* P 4. 12. 32 in herb. de Jongh; *Euphrasia officinalis* ssp. *nemorosa* P 4. 12. 13; *Euphrasia officinalis* ssp. *stricta* N 4. 62. 42, P 4. 12. 21, 22, 24, 31, 13. 32, in herb. van Soest.

Festuca arundinacea N 4. 62. 42, P 4. 11. 24, 12. 14, 21, 22, 24, 31, 42, 13. 11, 32, 22. 24, 31. 34, 41, 32, 24, 33. 11; *F. elatior* = *F.*

pratensis 2 × in N 4, 33 × in P 4; *F. gigantea* P 4. 13. 33, 22. 31; × *F. loliacea* = *F. pratensis* × *Lolium perenne* N 4. 63. 33; *F. ovina* P 4. 12. 43; *F. rubra* 4 × in N 4, 32 × in P 4; *Fraxinus excelsior* 4 × in N 4, 29 × in P 4.

Galeopsis bifida P 4. 12. 22, in herb van Soest; *G. Ladanum* ssp. *angustifolia* Gaud P 4. 12. 32 (d.i. langs de spoordijk); *G. Tetrahit* P 4. 11. 44, 12. 21, 22, 31, 43, 21. 42, 22. 13, 21, 32. 13; *Galium Aparine* N 4. 62. 44, P 4. 12. 13, 21, 22, 32, 13. 31, 21. 42, 44, 22. 12, 13, 21, 31, 31. 22, 32. 13, 33. 11; *G. Mollugo* 1 × in N 4, 20 × in P 4; *G. palustre* 5 × in N 4, 21 × in P 4; *G. uliginosum* N 4. 62. 42, 63. 33, P 4. 13. 31, 32, 22. 14, 23. 33; *Gentiana Pneumonanthe* P 4. 22. 21, 32. 14, *Geranium dissectum* P 4. 23. 23; *G. molle* P 4. 11. 44, 21. 44; *G. pusillum* P 4. 12. 13, 31; *G. Robertianum* P 4. 12. 22, 32. 13; *Geum urbanum* N 4. 63. 31, P 4. 13. 33, 34, 21. 42, 32. 13; *Glechoma hederaceum* 5 × in N 4, 50 × in P 4; *Glyceria fluitans* sens. strict. 3 × in N 4, 18 × in P 4; *G. plicata* N 4. 63. 33, P 4. 12. 31, 42, 13. 11; *G. spectabilis* 4 × in N 4, 46 × in P 4; *Gnaphalium uliginosum* N 4. 62. 44, 63. 33, P 4. 12. 22, 13. 11.

Hedera Helix P 4. 32. 13; *Heleocharis palustris* P 4. 12. 13, 43, 13. 11, 32, 23, 32, 31. 22, 32. 22; *Helosciadium nodiflorum* = *Apium nodiflorum* P 4. 11. 24, 12. 11, 21, 22, 22. 21, 32, 23. 13, 21; *Heracleum Sphondylium* 1 × in N 4, 47 × in P 4; *Hieracium rigidum* P 4. 22. 21; *H. umbellatum* P 4. 22. 21; *Holcus lanatus* 4 × in N 4, 39 × in P 4; *Holcus mollis* P 4. 12. 22, 24, 13. 11, 22. 23; *Hordeum murinum* 23 × in P 4; *H. sativum* P 4. 12. 23, 42, 43, 13. 31 (ssp. *distichum*) *H. secalinum* P 4. 12. 32, 13. 33; *Hottonia palustris* N 4. 63. 33, P 4. 12. 43; *Humulus Lupulus* N 4. 62. 42, P 4. 13. 34, 32, 13; *Hydrocharis Morsus Ranae* 5 × in N 4, 42 × in P 4; *Hydrocotyle vulgaris* N 4. 62. 42, 63. 34, P 4. 13. 32, 34, 22. 14, 21, 31, 32, 32. 11, 12; *Hypericum quadrangulum* = *H. maculatum* N 4. 62. 42, 63. 31, P 4. 12. 22, 31, 22. 21; *H. tetrapterum* = *acutum* N 4. 62. 42, 63. 33, P 4. 12. 22, 24, 31, 33, 13. 11, 22. 23, 23. 21; *Hypochoeris radicata* P 4. 11. 44, 12. 22, 31, 33, 43, 21. 21, 22, 42, 22. 33, 31. 34, 41, 32. 11, 13, 14, 24.

Iris Pseudacorus 5 × in N 4, 32 × in P 4.

Juncus bufonius N 4. 63. 31, 33, 34, P 4. 12. 22, 23, 31, 42, 13. 31, 32, 22. 32, 23. 23, 31. 22; *J. compressus* N 4. 63. 31, 33, P 4. 12. 11, 13, 43, 31. 22; *J. conglomeratus* N 4. 63. 31, P 4. 12. 22, 23, 31, 33, 22. 14, 21, 33, 23. 12, 23, 32. 14; *J. effusus* 3 × in N 4, 31 × in P 4; *J. Gerardi* P 4. 12, 21, 23; *J. glaucus* = *J. inflexus* N 4. 62. 42 (achteraf betwijfeld!); *J. lamprocarpus* = *J. articulatus* 3 × in N 4, 24 × in P 4; *J. obtusiflorus* = *J. subnodulosus* N 4.

62. 42, 63. 31, 33, 34, P 4. 12. 11, 22, 13. 11, 31, 32, 22. 14, 32. 14; *J. sylvaticus* = *J. acutiflorus* P 4. 22. 33.

Lactuca Scariola = *L. Serriola* P 4. 12. 43, 22. 21, d.i. aan de IJssel; *Lamium album* 4 × in N 4, 44 × in P 4; *L. purpureum* N 4. 62. 42, 63. 33, P 4. 12. 21, 22, 13. 11, 22. 32, 23. 32, 32. 12; *La(m)p-sana communis* P 4. 12. 22, 13. 33, 21. 44, 22. 22, 24, 23. 12, 14, 21, 23, 33, 31. 22, 32. 22; *Lappa spec.* = *Arctium spec.* P 4. 12. 32, 41, 43; *L. Notha* = *Arctium nothum* P 4. 11. 44, 13. 32, 21. 21, 42, 22. 12, 13, 22, 31, 23. 12, 31. 22, 34, 41; *Lathyrus paluster* N 4. 63. 31, *L. pratensis* N 4. 62. 44, P 4. 12. 11, 13, 23, 43, 13. 11, 31, 32, 33, 34, 21. 44, 22. 13, 14, 21, 31, 23. 12, 13, 14, 32, 32. 14; *Lemna arrhiza* = *Wolffia arrhiza* 2 × in N 4, 25 × in P 4; *L. gibba* P 4. 12. 11, 13, 14, 23, 24, 31, 32, 42, 13. 11; *L. minor* 5 × in N 4, 35 × in P 4; *L. polyrrhiza* = *Spirodela polyrrhiza* 4 × in N 4, 42 × in P 4; *L. trisulca* 4 × in N 4, 35 × in P 4; *Leontodon autumnalis* 4 × in N 4, 32 × in P 4, in herb. van Soest; *L. hastilis* = *L. hispidus* P 4. 12. 22; *Lepidium densiflorum* P 4. 12. 13; *L. Draba* P 4. 31. 34, 41, d.i. aan de IJssel; *L. neglectum* P 4. 12. 13, d.i. berm nieuwe straatweg en 12. 32 d.i. spoordijk; *L. ruderales* P 4. 12. 41, 43; *L. virginicum* P 4. 12. 13; *Limnanthemum nymphaeoides* = *Nymphoides orbiculata* N 4. 62. 44, 63. 31, 33, P 4. 13. 11, 32, 23. 21, 23; *Limosella aquatica* P 4. 31. 22 d.i. aan de IJssel, in herb. Kloos en Vlieger; *Linaria vulgaris* N 4. 63. 33, 34, P 4. 11. 44, 12. 14, 22, 31, 32, 33, 43, 13. 11, 32, 22. 22, 23, 32; *Linum catharticum* P 4. 12. 33, 22. 21, 41; *L. usitatissimum* P 4. 12. 43, 21. 42, 44, 23. 32; *Lolium multiflorum* P 4. 11. 24, 22. 31; *Lolium perenne* 5 × in N 4, 43 × in P 4; *Lotus corniculatus* P 4. 12. 32; *L. uliginosus* 4 × in N 4, 22 × in P 4; *Luzula campestris* P 4. 22. 14; *L. multiflora* P 4. 22. 21, 33, 32. 14; *Lychnis diurna* = *Melandrium dioicum* P 4. 12. 22; *L. Flos-cuculi* = *Coronaria Flos-cuculi* 4 × in N 4, 26 × in P 4; *L. vespertina* = *Melandrium album* P 4. 12. 13; *L. v. var. microcalyx* P 4. 12. 13 d.i. op grasberm van nieuwe straatweg, in herb. de Jongh; *Lycopus europaeus* 3 × in N 4, 29 × in P 4; *Lysimachia Nummularia* N 4. 62. 44, P 4. 11. 24, 12. 24, 31, 13. 11, 32, 34, 21. 44, 22. 14, 21, 41, 23. 12, 21, 32. 13; *L. thyrsoflora* N 4. 62. 42, 44, 63. 34, P 4. 12. 22, 23, 31, 43, 13. 31, 32, 22. 21, 22, 24, 32, 41, 23. 32, 32. 12, 14, 22; *L. vulgaris* N 4. 63. 31, 33, P 4. 12. 22, 31, 32, 13. 11, 31, 32, 21. 44, 22, 13, 14, 21, 31, 31. 34, 41; *Lythrum Salicaria* 5 × in N 4, 49 × in P 4.

Malachium aquaticum P 4. 12. 14, 31, 32, 33, 13. 34, 22, 31, 32. 13; *Malaxis paludosa* P 4. 22. 21; *Malva vulgaris* = *M. neglecta* P 4. 12. 43; *Matricaria Chamomilla* 3 × in N 4, 28 × in P 4; *M. discoidea* = *M. matricaroides* 3 × in N 4, 41 × in P 4; *Medicago*

Lupulina 20 × in P 4; Melilotus albus P 4. 11. 44, 12. 32, 41; M. arvensis = M. officinalis Med. P 4. 12. 32, 33, 41, 21. 42, 44, 22. 22, 23. 12, 23, 32. 11; M. officinalis Willd. = M. altissimus P 4. 12. 43, 22. 12, 13, 31 d.i. langs de IJsel; Mentha aquatica 5 × in N 4, 22 × in P 4; M. arvensis N 4. 63. 31, 33; P 4. 12. 13, 24, 31, 13. 31, 22. 12, 13, 14, 32, 23. 12, 32, in herb. v. Soest; × Mentha niliaca P 4. 21. 41; M. sylvestris = M. longifolia P 4. 22. 21, d.i. langs de IJsel; × M. verticillata = M. aquatica × arvensis N 4. 62. 44, 63. 31, P 4. 12. 23, 24, 31, 13. 31, 22. 12, 13, 23. 12, 13, 32. 11, in herb. de Jongh; Menyanthes trifoliata N 4. 63. 31, 33; Mercurialis annua P 4. 12. 32, 23. 32; Mimulus luteus N 4. 63. 31; Molinia coerulea N 4. 62. 42, 63. 33, P 4. 13. 32, 22. 14, 21, 23, 32, 33, 32. 11, 14; Myosotis intermedia P 4. 13. 11, 22. 13; M. palustris 4 × in N 4, 32 × in P 4; Myriophyllum spicatum P 4. 12. 31; M. verticillatum N 4. 63. 33.

Nasturtium amphibium = Rorippa amphibia 4 × in N 4, 27 × in P 4; N. officinale P 4. 11. 24, 12. 21, 32, 33, 21. 44, 22. 13, 14, 21, 22, 31; 23. 23, 31. 22, 32. 14. 22; N. palustre = Rorippa islandica 2 × in N 4, 23 × in P 4; N. sylvestre = Rorippa silvestris N 4. 63. 33, 34, P 4. 12. 13, 22, 23, 32, 13. 31, 22. 12, 13, 21, 31, 31. 22; Nuphar luteum 5 × in N 4, 42 × in P 4; Nymphaea alba 5 × in N 4, 34 × in P 4; N. alba in kleinbloemige vorm. N 4. 63. 31. 33, P 4. 13. 11, in herb. de Jongh, Kloos, van Soest. (Het voorkomen van deze vorm, gekenmerkt door kleine bloemen, maakte ter plaatse wel de indruk, dat de planten uit een cultuur waren ontsnapt. Een paar honderd meter van een der vindplaatsen groeiden Nymphaea's met gele en rose bloemen).

Oenanthe fistulosa 22 × in P 4; Oe. Phellandrium = Oe. aquatica N 4. 63. 33, P 4. 11. 44, 12. 31, 33, 13. 11, 32. 22. 32, 23. 14, 32, 32. 11, 13; Ophioglossum vulgatum P 4. 22. 21 in herb. de Jongh; Orchis latifolia sens. ampl. N 4. 63. 31; O. latifolia of praetermissa junialis N 4. 22. 21; O. maculata P 4. 22. 21; Oxalis corniculata ssp. atropurpurea N 4. 62. 44, P 4. 12. 41; O. stricta N 4. 62. 44, P 4. 12. 14, 22, 13. 11, 22, 31, 23. 33.

Panicum Crus Galli = Echinochloa Crus Galli P 4. 23. 32; P. lineare = Digitaria Ischaemum P 4. 12. 31, 32 d.i. langs de spoorlijn; Papaver Argemone P. 4. 12. 31; P. dubium P 4. 12. 31, 32, 13. 32; P. Rhoeas P 4. 12. 31, 33, 41, 13. 32; Pastinaca sativa N 4. 62. 42, P 4. 12. 42, 43, 13. 11, 31, 32; Pedicularis palustris N 4. 63. 31; Petasites officinalis = P. hybridus P 4. 11. 22, 12, 13, 31, 42, 43, 21. 42, 44, 22. 12, 13, 21, 23, 24, 31, 33, 41, 23. 13; Phalaris arundinacea 4 × in N 4, 33 × in P 4; Ph. canariensis P 4. 21. 42; Phleum pratense 3 × in N 4, 48 × in P 4; Phragmites communis 4 × in

N 4, 46 × in P 4; *Picris hieracoides* P 4. 22. 41; *Pirola rotundifolia* P 4. 22, 21, in herb. de Jongh; *Plantago lanceolata* 5 × in N 4, 46 × in P 4; *P. major* 5 × in N 4, 46 × in P 4; *Platanthera bifolia* P 4. 22. 21; *Poa annua* 5 × in N 4, 48 × in P 4; *Poa compressa* P 4. 12. 31 in herb. Vlieger; *P. pratensis* 3 × in N 4, 20 × in P 4; *P. trivialis* P 4. 11. 22, 12. 21, 22, 31, 32, 43, 13. 34, 22. 32, 41, 23. 23, 32. 11, 12, 13, 22, *Polygonum amphibium* 3 × in N 4, 45 × in P 4; *P. aviculare* 3 × in N 4, 49 × in P 4; *P. Convolvulus* N 4. 63. 33, P 4. 12. 31, 32, 33, 41, 42, 43, 13. 11, 31, 33. 11; *P. Hydro-piper* 2 × in N 4, 19 × in P 4; *P. lapathifolium* ssp. *tomentosum* P 4. 12. 43; *P. mite* N 4. 62. 42, P 4. 12. 13, 22, 24, 31, 42, 43, 22. 32, 32. 13, 14, 33. 11; *P. nodosum* 4 × in N 4, 32 × in P 4; *P. Persicaria* 4 × in N 4, 35 × in P 4 (in 12. 24 ook ex. fl. alb.); *Poly-podium vulgare* P 4. 21. 44; *Polystichum cristatum* = *Dryopteris cristata* P 4. 22. 21, in herb. de Jongh; *P. spinulosum* = *Dryopteris austriaca* P 4. 13. 11, 22. 41, 32. 13 (ssp. *eu-spinulosum*), 32. 14 (ssp. *dilatatum*, in herb. de Jongh) *P. thelypteris* = *Dryopteris Thelypteris* P 4. 12. 22, 13. 11, 31, 22. 14, 21, 31, 41, 23. 32, 32. 11, 14; *Populus alba* P 4. 12. 22, 24; *P. nigra* P 4. 12. 22; *P. tremula* P 4. 22. 14, 21, 24; *Potamogeton crispus* P 4. 12. 32; *P. lucens* N 4. 63. 31, 33, P 4. 12. 42, 23. 21, 23, 32. 14; *P. mucronatus* = *P. Friesii* P 4. 13. 11; *P. natans* N 4. 63. 33. 34, P 4. 12. 32, 13. 11, 21. 22, 23. 21, 23; *P. pectinatus* P 4. 12. 32, 42, 21. 42, 31. 34; *P. perfoliatus* N 4. 62. 44, 63. 31, 33, 34, P 4. 12. 22, 13. 11, 21. 42, 44, 22. 23, 23. 12, 21, 23; *Potentilla anserina* 5 × in N 4, 47 × in P 4; *P. procumbens* N 4. 63. 33, 34, P 4. 12. 22, 13. 11, 32. 14; *P. recta* P 4. 12. 31 in herb. Vlieger; *P. reptans* N 4. 62. 44, P 4. 11, 24, 12. 24, 32, 33, 13. 33, 34, 21. 42, 22. 12, 13, 21, 31, 23. 12, 23, 32; *P. Tormentilla* = *P. silvestris* N 4. 62. 42, 63. 31, 33, P 4. 12. 22, 13. 32, 34, 22. 14, 21, 31, 32, 33, 32. 11, 12, 14; *Prunella vulgaris* = *Brunella vulgaris* 4 × in N 4, 31 × in P 4 (waarbij in 11. 24 ook witbloemige ex.); *Pulicaria dysenterica* N. 4. 62. 42, P 4. 13. 11.

Quercus Robur P 4. 22. 21.

Ranunculus acer 5 × in N 4, 52 × in P 4; *R. flammula* 3 × in N 4, 25 × in P 4; *R. Lingua* P 4. 22. 14, 32; *R. repens* 4 × in N 4, 49 × in P 4; *R. scleratus* 4 × in N 4, 16 × in P 4; *Raphanus Raphanistrum* ssp. *segetum* N 4. 62. 44, P 4. 12. 41; *Reseda lutea* P 4. 12. 14, 31, 32, 41; *Rhamnus cathartica* P 4. 12. 22; *Rh. Frangula* = *Frangula alnus* P 4. 22. 21, 31, 32. 13, 14; *Rhinanthus major* N 4. 63. 31, 33, P 4. 12. 31, 13. 11, 22. 21, 33, 32. 14; *Rh. minor* P 4. 22. 21; *Ribes nigrum* P 4. 12. 21, 22, 31; *Rosa* cfr. *rubiginosa* P 4. 22. 21; *Rubus caesius* N 4. 62. 42, 63. 31, 33, P 4. 12. 21, 22,

31, 32, 13. 31, 34, 22, 12, 21, 31. 22, 32. 13, 14; R. cfr. nemorosus P 4. 13. 11; R. laciniatus P 4. 12. 24; R. div. spec. N 4. 63. 33, P 4. 12. 22, 21. 44, 23. 12, 32. 11; Rumex Acetosa 3 × in N 4, 35 × in P 4; R. Acetosella 1 × in N 4, 15 × in P 4; R. conglomeratus N 4. 63. 31, P 4. 12. 24, 31, 32, 33, 22. 12, 23. 21; R. crispus 1 × in N 4, 19 × in P 4; R. Hydrolapathum 5 × in N 4, 37 × in P 4; R. maritimus N 4. 63. 33, P 4. 12. 14. 22, 42, 22. 21; R. obtusifolius 2 × in N 4, 28 × in P 4; R. paluster P 4. 12. 14, 33, 42, 43, 13. 11, 31, 21. 44, 22. 21.

Sagina nodosa N 4. 63. 31, 33, P 4. 13. 32, 22. 21, 23, 32, 32. 11; S. procumbens N 4. 63. 31, P 4. 11. 22, 44, 12. 22, 24, 32, 41, 43, 22. 14, 31, 32, 23. 23, 31. 22; Sagittaria sagittifolia 5 × in N 4, 37 × in P 4; × Salix acuminata = S. cinerea × viminalis P 4. 31. 31; S. alba 3 × in N 4, 35 × in P 4; S. amygdalina = S. triandra N 4. 63. 33, P 4. 12. 13, 22, 24, 31, 32, 33, 42, 13. 11, 21. 22, 22. 13, 21, 22, 23. 12, 21, 23, 31. 22, 33. 11; S. Capraea P 4. 12, 31; S. cinerea N 4. 62. 42, 63. 31, 33, P 4. 12. 11, 13, 22, 23, 31, 33, 13. 11, 32, 21. 44, 22. 14, 21, 23. 14, 32. 11, 12, 14; × S. Flüggeana = S. Capraea × cinerea P 4. 12. 22, 13. 32; × S. multinervis = S. aurita × cinerea P 4. 13. 31, 32, 34, S. purpurea P 4. 12. 31, 13. 31, 22. 12, 23. 14, 33; S. repens P 4. 22. 14, 21, 32, 33, 32. 14; × S. Russeliana = S. alba × fragilis P 4. 12. 43, 13. 31, 22. 31; S. viminalis 2 × in N 4, 21 × in P 4; Sambucus nigra 1 × in N 4, 19 × in P 4; Scirpus lacustris = Schoenoplectus lacustris P 4. 12. 43, 21. 42, 44, 22, 12, 14, 31, 32, 23. 21, 23, 32. 11; Sc. maritimus ssp. typicus N 4. 62. 42, 44, P 4. 12. 21, 21, 31, 43, 21. 42, 22. 12, 13, 31, 32. 12; Scirpus Tabernaemontani = Schoenoplectus Tabernaemontani P 4. 21. 42, 22. 12, 13, 21, 31, d.i. langs de IJssel; Sc. triquetrus = Schoenoplectus triquetrus P 4. 21. 42, 44, 22. 12, 13, 31, d.i. langs de IJssel, in herb. de Jongh en Vlieger; Scrophularia Neesii N 4. 62. 44, P 4. 12. 22, 24, 13. 11, in herb. van Soest; Scutellaria galericulata 5 × in N 4, 33 × in P 4; Secale cereale P 4. 12. 43; Senebiera coronopus = Coronopus procumbens P 4. 12. 32, 31. 22; S. didyma = Coronopus didymus P 4. 23. 32; Senecio aquaticus N 4. 62. 44, P 4. 12. 32, 42, 43, 13. 32, 21. 22, 32. 11; S. Jacobaea P 4. 22. 12, 33, 32. 14; S. paludosus P 4. 21. 42, 44, 22. 12, 13, 21, 31, 31. 22, 34, 41 d.i. langs de IJssel in herb. de Jongh; S. viscosus P 4. 12. 14, 31, 32, 33, 41, 22. 22, 24; S. vulgaris 3 × in N 4, 41 × in P 4; S. spec. P 4. 22. 33, 32. 14; Setaria viridis ssp. italica P 4. 21. 44; Silene dichotoma P 4. 12. 13 d.i. berm nieuwe straatweg; Silene inflata = S. vulgaris P 4. 12. 13; Sinapis arvensis P 4. 12. 31, 41, 43, 13. 32, 22. 22, 31. 22, 34, 41, 32. 11, 12; Sisymbrium Alliaria = Alliaria officinalis P 4. 12. 43; S. officinale 3 ×

in N 4, 24 × in P 4; *S. pannonicum* = *S. altissimum* P 4. 12. 31, 32, 33 d.i. langs de spoorlijn; *Sium latifolium* 5 × in N 4, 35 × in P 4; *Solanum Dulcamara* 4 × in N 4, 38 × in P 4; *S. Lycopersicum* P 4. 12. 43, 33. 11; *S. nigrum* 3 × in N 4, 33 × in P 4; *S. tuberosum* P 4. 12. 32, 43; *Solidago canadensis* P 4. 12. 21; *Sonchus arvensis* N 4. 62. 42, 44, 63. 31, 33, P 4. 11. 44, 12. 22, 24, 31, 33, 41, 22. 12, 13, 31; *S. asper* 1 × in N 4, 21 × in P 4; *S. oleraceus* 2 × in N 4, 31 × in P 4; *Sorbus Aucuparia* P 4. 12. 22, 22. 21, 24, 23. 32; *Sparganium ramosum* = *S. erectum* 5 × in N 4, 36 × in P 4 (4 × werden goede vrucht- ex. gevonden, alle ssp. polyedrum); *S. simplex* N 4. 63. 33, P 4. 11. 44, 12. 31, 33, 13. 11, 31, 32, 21. 22, 22. 14, 23, 32, 41, 23. 32, 33, 32. 11, 14, 24; *Spergula arvensis* P 4. 12. 32, 21. 22; *Spiraea Ulmaria* = *Ulmaria palustris* 4 × in N 4, 36 × in P 4; *Stachys palustris* 1 × in N 4, 28 × in P 4; *Stellaria glauca* = *S. Dilleniana* N 4. 63. 33, 34, P 4. 12. 11, 22, 31, 33. 13. 11, 32, 34, 22. 24, 23. 32, 32. 14, 24; *S. graminea* P 4. 12, 21, 23, 21. 44, 32. 11, 24; *S. media* 4 × in N 4, 34 × in P 4; *S. uliginosa* = *S. Alsine* P 4. 22. 24; *Stratiotes aloides* 4 × in N 4, 30 × in P 4; *Succisa pratensis* P 4. 22. 21, 32. 14; *Symphytum officinale* 4 × in N 4, 42 × in P 4.

Tanacetum vulgare P 4. 12. 31, 32, 33, 41; *Taraxacum officinale* 3 × in N 4, 41 × in P 4; *Thalictrum flavum* N 4. 62. 44, 63. 31, P 4. 12. 21, 22, 33, 13. 11, 22. 21, 32, 33, 23. 32, 32. 12; *Thrinchia hirta* = *Leontodon nudicaulis* N 4. 63. 34, P 4. 11. 24, 12. 21, 22, 24, 13. 11, 32, 22, 32, 41; *Thysselinum palustre* = *Peucedanum palustre* N 4. 62. 44, 63. 33, P 4. 13. 11, 22. 14, 21, 24, 31, 32, 41, 23. 13, 14, 32, 33, 32. 11, 14, 22, 24; *Tragopogon pratensis* P 4. 12. 32, 13. 33; *Trifolium arvense* P 4. 12. 14, 32; *T. filiforme* = *T. minus* Sm. N 4. 62. 42, 63. 34, P 4. 12. 11, 14, 32, 13. 11, 21. 44, 22. 24, 41, 23. 12, 33, 32. 12; *T. fragiferum* P 4. 12. 13, 21, 23, 22. 22; *T. hybridum* P 4. 12. 13, 32, 43, 13. 32, 21. 22, 23. 12; *T. pratense* 5 × in N 4, 52 × in P 4; (in 23. 12 ook flor. alb.); *T. repens* 5 × in N 4, 51 × in P 4; *Triglochin palustris* N 4. 62. 42, 63. 31, P 4. 11. 24, 12. 11, 13, 21, 22, 23, 31, 32, 22. 14, 32, 23. 32, 32. 11; *Triodia decumbens* = *Sieglingia decumbens* N 4. 62. 42, P 4. 12. 21, 13. 34, 22. 33, 32. 14; *Triticum litorale* P 4. 12. 32 (langs spoor-dijk), 22. 13 (langs IJssel), in herb. Vlieger; *T. repens* 5 × in N 4, 37 × in P 4; *T. sativum* P 4. 12. 43, 22. 12, 23; *Tussilago Farfara* 2 × in N 4, 22 × in P 4; *Typha angustifolia* N 4. 62. 44, 63. 31, 33, 34, P 4. 12. 22, 24, 31, 43, 13. 11, 31, 22, 13, 14, 21, 31, 32, 33; *T. latifolia* N 4. 63. 31, P 4. 11. 24, 12. 31, 32, 22. 13, 21, 31. 34, 32. 11, 12.

Ulmus campestris P 4. 12. 43, 21. 42, 22. 21, 23. 12, 21; *Urtica*

dioica 5 × in N 4, 48 × in P 4; *U. urens* N 4. 62. 42, 44, P 4. 12. 21, 22, 32, 43, 13. 11, 31, 22. 12, 21, 23, 31, 41, 23. 12, 21, 31. 34; *Utricularia vulgaris* P 4. 22. 21.

Vaccinium Vitis-Idaea P 4. 22. 21; *Valeriana dioica* P 4. 12. 22, 13. 11, 31, 32, 21. 44, 22. 21, 32, 33, 41; *V. officinalis* 3 × in N 4, 44 × in P 4; *Veronica agrestis* N 4. 62. 44, 63. 33, P 4. 13. 11; *V. Anagallis* ssp. *eu-anagallis* P 4. 31. 22; *V. arvensis* N 4. 62. 42; *V. Beccabunga* P 4. 32. 12; *V. Buxbaumii* = *V. persica* N 4. 62. 42; *V. Chamaedrys* P 4. 12. 24, 13. 11, 32, 13. 12, 21, 23; *Viburnum Opulus* P 4. 12. 11; *Vicia Cracca* 5 × in N 4, 47 × in P 4; *V. hirsuta* P 4. 23. 13; *V. sepium* P 4. 21. 44, 22. 13; *Viola canina* P 4. 32, 11, 14; *V. palustris* N 4. 63. 31, P 4. 12. 24, 13. 31, 22. 14, 21, 31, 32, 33, 32. 11, 12, 14; *V. tricolor* ssp. *arvensis* P 4. 12. 13, 41, 32. 13, waarbij in 12. 13 op de berm van de nieuwe straatweg de var. *Gothlandicum*, verz. in herb. de Jongh en Kloos; *V. tricolor* ssp. *eu-tricolor* var. *hortensis* P 4. 32. 13.

Was het een vorig jaar mogelijk de lijst van vondsten zo aan te vullen, dat een behoorlijke opgave van plantensoorten voor de omgeving van Winterswijk het resultaat was, ditmaal is zoiets niet te doen.

Hoe vreemd het ook mag klinken: we weten nog te weinig af van de streek rond Gouda.

„Gehokt” is er zo ongeveer nooit. In het I.V.O.N.-archief berusten alleen een aantal stellig zeer onvoldoende streeplijsten voor kwartierhokken rond Gouda uit 1902 van den heer G. J. DE GROOT (destijds pharm. stud.). Dan heeft VAN SOEST bij zijn inventarisaties van de Lek-streek tussen 1932 en 1937 al eens een enkel vakje bij Gouda voor zijn rekening genomen, terwijl hij uit trein en auto onderweg ook enkele toevallige notities heeft gemaakt. Verder zijn er enige kwartierhok-inventarisaties van Prof. WEEVERS uit 1938 en 1939 en ten slotte nog wat treinnotities van SLOFF. Maar dat is dan ook werkelijk alles, wat vóór deze Unio 1940 daar is opgetekend volgens het kwartierhok-systeem.

En uit de literatuur valt slechts weinig te ontleen ter aanvulling. Het gebied van IJssel en Zuidplaspolder wordt slechts even aangevoerd in VAN DER VOO's boekje over het Polderland rond Rotterdam. Over de oevers van de Gouwe is bij mijn weten nog nooit iets gepubliceerd. Wel is, vooral door SCHEYGROND, een en ander geschreven over de Reeuwijk'se en Sluipwijk'se plassen. Maar helaas, alleen in „populair” trant. Opgaven als: zegge-soorten, russen, hertshooi, wilg e.d. daarin gedaan, brengen ons weinig verder als we een soortenlijst willen samenstellen. Maar na onze excursie is SCHEYGROND nog

zo vriendelijk geweest van een 12-tal soorten, die hij uit het plassen-gebied kende, en die wij tijdens de Unio niet genoteerd hadden, de kwartierhokken op te geven, zodat thans de I.V.O.N.-albums voor dat gebied niet al te onvolledig zullen zijn.

Van de Krimpenerwaard weten wij iets meer. Allereerst door de planten en opgaven omtrent groeiplaatsen, die de heren H. A. WESTBROEK en J. SLINGELAND uit Stolwijk aan HEUKELS hebben gezonden ten dienste van zijn groeiplaatsen-onderzoek, gepubliceerd in de eerste jaargangen van „De Levende Natuur”. En dan later vooral door de gedetailleerde studies van PEETERS, SCHEYGROND en DE VRIES in het Ned. Kruidk. Archief Dl. 35, 36, 39 en 42 met verschillende parafrases door de schrijvers zelf in congres-verslagen e.d. Hieruit zijn keurige inventaris-lijsten te halen voor de boezems Veerstal blok (P 4. 22. 21, ook door ons bezocht en geïnventariseerd), Stolkwijksblok (P 4. 22. 31) en Kattendijksblok (P 4. 22. 31), welke reeds in de I.V.O.N.-albums waren ingeboekt. Voor andere gedeelten van de Krimpenerwaard waren de opgaven, jammer genoeg, te vaag om excerpere en overnemen in de I.V.O.N.-albums mogelijk te maken. Er staan b.v. planten opgegeven voor de Lekkerkerkse boezem. Maar die loopt door 7 kwartierhokken in 3 uurhokken. En zo zijn de opgaven van de $\pm$ 390 in deze publicaties genoemde planten maar zeer ten dele overgenomen in de I.V.O.N.-albums en op de telkens gepubliceerde Plantenkaartjes. DE VRIES heeft echter toegezegd deze opgaven nog zo veel als mogelijk is op kwartierhok na te gaan. In afwachting daarvan blijft de gebruikelijke aanvulling van wat wij gevonden hebben dit jaar dus achterwege. We komen mogelijk nog wel eens terug in de streek!

JAN G. SLOFF.